

ผลการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมเชิงประยุกต์ของประชาชน

ต่อการพัฒนางานสุขาภิบาล =

Effect of an Applied People Participation Pattern

on Sanitation Development

นิมิตร แสงเกตต์

Nimit Sangget

Order Key 17764
BIB Key 1758296

050 RA 564.5.T5 H6A
เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 1541
15 ส.ค. 2542

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Education Thesis in Community Development Education

Prince of Songkla University

2541

ชื่อวิทยานิพนธ์	ผลการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมเชิงประยุทธ์ของประชาชนต่อการพัฒนา งานสุขาภิบาล
ผู้เขียน	นายนิมิตร แสงเกตุ
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
ปีการศึกษา	2541

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลการพัฒนางานสุขาภิบาลระหว่างก่อน
การทดลองกับหลังการทดลองของหมู่บ้านที่ใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมเชิงประยุทธ์ 2) เปรียบเทียบ
ผลการพัฒนางานสุขาภิบาลระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของหมู่บ้านที่ใช้รูปแบบ
ทั่วไป 3) เปรียบเทียบผลการพัฒนางานสุขาภิบาลหลังการทดลองของหมู่บ้านที่ใช้รูปแบบการมี
ส่วนร่วมเชิงประยุทธ์ของประชาชนกับหมู่บ้านที่ใช้รูปแบบทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนในบ้านปากอ หมู่ที่ 5
ตำบลเทพา เป็นหมู่บ้านที่ใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมเชิงประยุทธ์ และบ้านคลองประดู่ หมู่ที่ 4 ตำบล
ปากบาง เป็นหมู่บ้านที่ใช้รูปแบบทั่วไป โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน
400 คน โดยมีตัวแปรต้นที่ศึกษาคือ รูปแบบการมีส่วนร่วมเชิงประยุทธ์ของประชาชน ตัวแปรตาม
คือผลการพัฒนางานสุขาภิบาล จำนวน 5 กิจกรรม คือ 1) การกำจัดสิ่งปฏิกูล 2) การกำจัดขยะ
มูลฝอย 3) การกำจัดน้ำโสโครก 4) การสุขาภิบาลที่พักอาศัย และ 5) การควบคุมพาหะนำโรค
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็นแผนการปฏิบัติงานในการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมเชิงประยุทธ์ของ
ประชาชนต่อการพัฒนางานสุขาภิบาลและใช้แบบวัดผลการพัฒนางานสุขาภิบาล สถิติที่ใช้
วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที แบบกลุ่มตัวอย่างไม่
อิสระต่อกัน และกลุ่มตัวอย่างอิสระต่อกัน

ผลของการวิจัยพบว่า

1. หมู่บ้านที่ใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมเชิงประยุทธ์ของประชาชน มีผลการพัฒนางาน
สุขาภิบาลหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทุกกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. หมู่บ้านที่ใช้รูปแบบทั่วไปมีผลการพัฒนางานสุขาภิบาลหลังการทดลองไม่แตกต่าง
กันกับก่อนการทดลองเกือบทุกกิจกรรม ยกเว้น กิจกรรมการกำจัดสิ่งปฏิกูลโดยภาพรวมและด้าน
คุณลักษณะ หลังการทดลอง สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. หมู่บ้านที่ใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมเชิงประยุต์ของประชาชนมีผลการพัฒนางาน
สุขภาพหลังการทดลองทุกกิจกรรมสูงกว่าหมู่บ้านที่ใช้รูปแบบทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสุขภาพในระดับ
สถานีอนามัย โรงพยาบาลชุมชนควรได้นำรูปแบบการมีส่วนร่วมเชิงประยุต์ของประชาชนไปใช้
ในการปรับปรุงและพัฒนางานสุขภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

Thesis Title	Effect of an Applied People Participation Pattern on Sanitation Development
Author	Mr.Nimit Sangget
Major Program	Community Development Education
Academic Year	1998

Abstract

This research was intended: 1) to compare the sanitation development of the village before and after the implementation of an applied people participation pattern, 2) to compare the sanitation development of the village before and after the implementation of the general pattern, and 3) to compare the sanitation development of the village after implementing the applied people participation pattern and general pattern.

The simple random sampling was used to get 400 subjects who were heads of households or representatives from Ban Pakor, Moo 5, Tambon Thepa, which was the village experimenting the applied people participation Pattern; and Ban Klongpradoo, Moo 4, Tambon Pakbang, where the general pattern was used. The independent variable studied was the applied people participation pattern, and the dependent variable was the sanitation development concerning 5 activities, which were 1) waste disposal, 2) garbage disposal, 3) sewerage, 4) housing sanitation and 5) pest control. The instrument for experiment was a planning for the applied people participation pattern is sanitation development and sanitation development measure. The statistical analysis was based on percentages, arithmetic means, standard deviation, and t-test – both dependent t-test, and independent t-test.

The research findings were as follows:

1. After the experiment, the village implementing the applied people participation pattern showed significantly higher sanitation development for every activity than that before the experiment, at .01 level.

2. The village implementing the general pattern showed no difference in sanitation development before and after the experiment for all activities except waste disposal, of which the development was significant higher at .05 after the experiment, both overall and in each aspect.

3. The village implementing the applied people participation pattern showed higher sanitation development for every activity than the village implementing the general pattern at .01.

Form these research results, it was suggested that the sanitation practitioners at health centers and community hospitals should adapt the applied people participation pattern to improve and develop their sanitation works, which then result in sustainable development.